

ସ୍ରୀମତୀ

Krishi Vigyan Kendra
Deogarh

Odisha University of
Agriculture & Technology
Bhubaneswar

Pradhanpat

କୃଷି ସମାଚାର ପତ୍ରିକା

Krushi Samachar Patrika

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର
ଦେବଗଢ଼

ଡକ୍ଟିଶା କୃଷି ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଦ୍ୱାଦଶ ବର୍ଷ

ଏପ୍ରିଲ-ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ୨୦୧୮

ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା

ଚକ୍ରବ୍ୟୁହ ଯନ୍ତାର ଜିଲ୍ଲାରେ ନୃତ୍ୟ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପଦକଙ୍କ କଲମତୁ...

ଦେବଗଢ଼ ଜିଲ୍ଲାର ସାମଗ୍ରିକ ଅର୍ଥନାତି ମୁଖ୍ୟତଃ କୃଷି, ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି, ପଶୁପାଳନ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଳ ସମ୍ପଦ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ । ଜିଲ୍ଲାର ସମୁଦାୟ ଭୋଗୋଳିକ କ୍ଷେତ୍ରର ଅର୍ଦ୍ଧାଧୁକ ଅଂଶ ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ ଦ୍ୱାରା ପରିବେଶିତ । ମୋଟ ଚାଷ ଜମିର ମୁଖ୍ୟ ଭାଗ ଉଚ୍ଚ ଜମି କିସମର ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ ଜମି ଅଣଜଳ ସେଚିତ ଓ ମୃତ୍ତିକା ଅମ୍ଲୀୟ ।

ସ୍ଵପ୍ନ ଦିନିଆ ହରତ୍ତ କିସମ

ହଳଦିଆ ଅଠାମୁଛ ଯନ୍ତା

କଡ଼କନାଥ କୁକୁଡ଼ା

ଏହି ସବୁ ପ୍ରତିକୁଳ ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟରେ ଜିଲ୍ଲାର କୃଷି ଅର୍ଥନାତିକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରାଇବା ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଶାସନ ଓ କୃଷିଜୀବି ଅଧ୍ୟବାସୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ କଷ୍ଟକର ବ୍ୟାପାର । ଚାଷୀ ଜମିରେ ନୃତ୍ୟ ଆନନ୍ଦକୌଶଳ ପରାକ୍ଷଣ କରାଇ ତାକୁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଆଦୃତ କରାଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଡେଶି କୃଷି ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଆନୁକୂଳ୍ୟରେ ୨୦୦୭ ମସିହା ରେ ଦେବଗଢ଼ ଜିଲ୍ଲା ସଦର ମହକୁମାରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଅଛି । କୃଷି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମସ୍ୟାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଉଚ୍ଚିତ୍ ସମୟରେ ସଠିକ୍ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ କୃଷିକୁ ଏକ ଲାଭଜନକ ବ୍ୟବସାୟରେ କୃଷକ ସମ୍ପୂଦ୍ଧ ଆଗରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ଏହା ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ଆସୁଥାଏ । ଶାସ୍ୟ, ତାଲି, ତେଲବୀଜ, ପନିପରିବା ଏବଂ ଫଳଜାତୀୟ ପାରମ୍ପରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆନନ୍ଦକୌଶଳର ପ୍ରୟୋଗ ତଥା କୁଦ୍ର ଏବଂ ନାମ ମାତ୍ର ଶ୍ରେଣୀର ଚାଷାମାନଙ୍କୁ ସାବଲମ୍ବନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସମନ୍ଵିତ କୃଷି ପ୍ରଶାଳୀ ପଦ୍ଧତିକୁ ପ୍ରସାରିତ କରିବା ସହିତ ଏହା ଅନେକ ସ୍ଵରୋଜଗାର ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକୁମ ଗ୍ରହଣ କରି ଆସୁଥାଏ ।

ନୃତ୍ୟ କିସମର ତାଲି, ତେଲବୀଜ, ପନିପରିବା, ଫଳ ଫଳକରେ ମଞ୍ଜି ଓ ଚାରା ଉପାଦନ କରି ଚାଷାମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଦେବା, କୃଷିଜୀବି ମହିଳା ଓ ଗୃହିଣୀମାନଙ୍କୁ ହତ୍ତୁ ଚାଷ, ଫୁଲଚାଷ, ମହୁଚାଷ, କୁକୁଡ଼ା ଚାଷ ପରି ରୋଜଗାର ପର୍ବତୀ ଯୋଗାଇବାରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁମ ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରି ଆସୁଥାଏ । ଗତ ଛ ମାସର କାର୍ଯ୍ୟକୁମରେ ପରିପୁଷ୍ଟ ଆମର “ପ୍ରଧାନପାତ” କୃଷି ସମାଚାର ପତ୍ରିକା ର ଏହି ସଂଘରଣ ଜିଲ୍ଲାର ସମସ୍ତ କୃଷିଜୀବି ମହିଳା, ପୁରୁଷ, କୃଷି ଅଧିକାରୀ ଓ ଅନୁସନ୍ଧିଷ୍ଟଙ୍କ ପାଇଁ ନୃତ୍ୟ ବାର୍ତ୍ତା ଆଣିଦେବ, ଏଥରେ ସଦେହ ନାହିଁ ।

*ପ୍ରଧାନପାତ
ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ମୁଖ୍ୟ
କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଦେବଗଢ଼*

ମାଟିର ଭର୍ଦ୍ଦତା ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସବୁଙ୍କ ସାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ବର୍ଷା ଦିନିଆ ଚମୋଟେ ଚାଷରେ ନୃତନ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ରୁ ସଫଳ ପରାକର୍ଷଣ

ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲାର ଜମି ଗୁଡ଼ିକ ମୃଖ୍ୟତଃ ଡିପଜମି ଏବଂ ଅଣଜଳସେଚିତ । ଜିଲ୍ଲାର ସମୁଦାୟ ବାର୍ଷିକ ଚମାଟେ ଉପାଦନର ଏକ ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟ ବର୍ଷା ଦିନେ ଚାଷ କରାଯାଇନଥାଏ । ଚାଷୀ ସଠିକ୍ ଉପାୟରେ ଉନ୍ନତ ମାନର ଜ୍ଞାନକୌଶଳର ବ୍ୟବହାର କରୁନ୍ଥିବାରୁ ଉପାଦନ ହ୍ରାସ ହେବା ସହିତ ଫଳାଳର ଗୁଣବତ୍ତାରେ ତାତ୍ପର୍ୟ ପରଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖୁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ କାଳିଚିପଡ଼ିଛି ଗ୍ରାମରେ ସମନ୍ଦିତ ପ୍ରଶାଳାରେ ବର୍ଷା ଦିନିଆ ଚମାଟେ ଚାଷର ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ପରାକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରାକର୍ଷଣରେ ମୃତ୍ତିକା ପରାକର ଫଳାଳନ ଅନୁସାରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ଫର୍ମରେ ଏବଂ ପଚାସ ସାରର ପ୍ରୟୋଗ ସହ ଫୁଲକର୍ତ୍ତ ଧରିବା ବେଳକୁ ବୋରନ, ୨ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ସିଞ୍ଚନ କରାଯାଇଥିଲା । ମଞ୍ଜିକୁ (କାର୍ବୋକ୍ଲିନ + ଥରାମ) ରେ ବିଶେଧନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତିଟି ଗଛକୁ ରାଙ୍ଗ ମଧ୍ୟମରେ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ସମନ୍ଦିତ ରୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଆକଷ୍ୟକୀୟ ତାଳିମ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଚାଷୀ ନିଜସ୍ଵ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳରେ ଚାଷକରି ହେବୁର ପିଛା ୧୧୦ କିଣ୍ଟାଳ ଅମଳ ପାଇଥିବା ବେଳେ ପରାକର କରାଯାଇଥିବା ଜମିରୁ ୧୯୪ କିଣ୍ଟାଳ ଉନ୍ନତ ମାନର ଚମାଟେ ପାଇପାରିଥିଲେ । ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଏହାକୁ ଜିଲ୍ଲାର ଚମାଟେ ଗ୍ରାମ ଭାବରେ ଗୁହଣ କରିବାକୁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବାକୁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ।

ଉନ୍ନତ ମାନର ଲିଟ୍ର ଉପାଦନ ପାଇଁ ସମନ୍ଦିତ ଖାଦ୍ୟପାର ପରିଚାଳନା

ଡ଼ିଶାରେ ସମୁଦାୟ ୨୧୬୦ ହେବୁର ମଧ୍ୟରୁ ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲାରେ କେବଳ ୨୭୦ ହେବୁର ଲିଟ୍ର ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଖାଦ୍ୟପାରର ପରିଚାଳନାରେ ଅଭାବରୁ ଲିଟ୍ର ବିଜ୍ଞାନକ ଅମଳ ଓ ଉନ୍ନତ ମାନର ଲିଟ୍ର ଉପାଦନ କରିପାରିଥାଏ । ଏହି ସମସ୍ତାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖୁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ କୁରେଇବାହାଳ ଗ୍ରାମରେ ଲିଟ୍ର ଚାଷରେ ସମନ୍ଦିତ ଖାଦ୍ୟପାର ପରିଚାଳନାର ଏକ ପରାକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ମୃତ୍ତିକା ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ତ୍ତକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଫଳାଳନ ଅନୁସାରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ଫର୍ମରେ ଏବଂ ପଚାସ ସାର ସହିତ ଗଛ ପିଛା ୪୦ ଗ୍ରାମ ଜିଙ୍କ ସଲଫେଟ ଏବଂ ୪୦-୬୦ ଗ୍ରାମ ବୋରାକୁ ପାଉଡ଼ର ଡିଷେମର ମାସରେ ଫଳର ବୃଦ୍ଧି ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାର ଫଳ ସର୍ବପ ଲିଟ୍ରରେ ଫଳ ଫାଟିବା ପ୍ରାୟ ୬୦ ପ୍ରତିଶତ କମାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିଥିଲା । ଚାଷୀ ନିଜସ୍ଵ ପରିଚିତରେ ହେବୁର ପିଛା ୪୨ କିଣ୍ଟାଳ ଅମଳ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳର ବ୍ୟବହାର କରି ୩୩.୪ କିଣ୍ଟାଳ ଅମଳ ପାଇପାରିଥିଲେ ।

ପିଆଜ ଚାଷରେ ଘାସମରା ଓଷଧ ବ୍ୟବହାରର ସଫଳ ପ୍ରୟୋଗ

ପିଆଜ ଚାଷ ପାଇଁ ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲା ଡିଶାରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ପିଆଜ ଚାଷରେ ମଞ୍ଜି ଗଜା ହେବା ପାଇଁ ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ ଏବଂ ଫଳାଳର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଗଛର ବୃଦ୍ଧି ଶୁଭ ମହ୍ନ୍ତିର ହୋଇଥାଏ । ଏହି କାରଣରୁ ପିଆଜରେ ଘାସ ସମସ୍ୟା ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଅମଳକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ଥାଏ । କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ପିଆଜ ଚାଷରେ ଘାସମରାର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ରିଆମାଳ ବୁକ୍କର ସାଧୁପାଳି ଗ୍ରାମରେ ଏକ କ୍ଷେତ୍ରପରାକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରାକର୍ଷଣରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଉନ୍ନତ ମାନର ଘାସମରା ଓଷଧ ଅନ୍ତିମପରିପ୍ରକାଶ ଅନ୍ତିମ ପାଇପାରିଥିଲେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟମୂଳା ଫଳରେ ଆଗୁଆଧାତି କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ

ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରାୟ ୪୦୦ ହେବୁର ସୂର୍ଯ୍ୟମୂଳା ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଗତର୍ବର୍ଷ ରବି ରତ୍ନରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ ଡିଲେଇବଣି ବୁକ୍କର ସୁଗୁଡ଼ା, କୈକିଲାସ ଏବଂ ମୁଆତୁର୍ର ଗ୍ରାମରେ ସୂର୍ଯ୍ୟମୂଳା ଫଳରେ ଏକ ଚକିଆ ଆଗୁଆଧାତି କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୫୦ ଜଣ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ୨୦ ହେବୁର ଚାଷ ନିମତ୍ତେ ହାଇବ୍ରିଡ୍ କିସମର ସୂର୍ଯ୍ୟମୂଳା ବିହନ ଏସ-୨୭୪ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ମୃତ୍ତିକା ପରାକର ଫଳାଳନ ଅନୁସାରେ ବୋରନ, ଅଣୁସାର ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ସୂର୍ଯ୍ୟମୂଳା ଦାନା ଗଠନ ଏବଂ ଅଗନ୍ତାଳ ଭାଙ୍ଗି ଯିବାକୁ ନିୟମିତ କରିବା ନିମତ୍ତେ ୨ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ବୋରନ ଅଣୁସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟମୂଳା ମଞ୍ଜିକୁ ନଷ୍ଟ କରୁଥିବା ବିଷାପୋକକୁ ନିୟମିତ କରିବା ନିମତ୍ତେ ତ୍ରାଜଜୋପ୍ସ ଓଷଧ ୨ ଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ଉପାୟ ସବୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଚାଷୀ ନିଜସ୍ଵ ଉପାୟରେ ହେବୁର ପିଛା ୮.୪ କିଣ୍ଟାଳ ଅମଳ ପାଇପାରିଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ଧାନ ପରିବର୍ତ୍ତଣା ଟାଲିମାତୀୟ ଫସଲ ଚାଷ କରନ୍ତୁ ।

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ବନ ମହୋସୁଦ ସପ୍ତାହ ପାଳନ

କୁଳାଇ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ପରିସରରେ ବନ ମହୋସୁଦ ସପ୍ତାହ ପାଳନ ସହ ବୃକ୍ଷଗୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠାତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଜିଲ୍ଲା କୃଷି ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଜିଲ୍ଲା ମହ୍ୟ ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲା ପଶୁ ସମ୍ପଦ ଅଧିକାରୀ, ଓଡ଼ିଶା ଜୀବିକା ମିଶନର ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂଯୋଜିକା, ଓର୍ମାସ ଜିଲ୍ଲା ଅଧିକାରୀ, ଜଳ ଛାଯା ବିଭାଗର ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ବୃକ୍ଷଗୋପଣ କରିଥିଲେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଡିଲେଇବଣି କୁଳ ଅନ୍ତର୍ଗତ ତାଳିମକୁ ଗ୍ରାମର ମହିଳାମାନେ ସହଯୋଗ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅବସରରେ ଆରସେଟି ପକ୍ଷରୁ ମହିଳା ମାନଙ୍କୁ ତୁଟୁଚାଷ ଉପରେ ତାଳିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଚାଷା ଭାଇ ଏବଂ ଭଉଣୀ ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା ସିଧାପ୍ରସାରଣ

ତା ୨୦.୦୩.୨୦୧୮ ରିଖ ଦିନ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲାର ଚାଷୀଭାଇ ଏବଂ ଉତ୍ତରା ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତାର ସିଧାପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ର ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନଙ୍କ ସହ ଜିଲ୍ଲାର ସମସ୍ତ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନିଜ ବାର୍ତ୍ତା ମାଧ୍ୟରେ ଚାଷା ଭାଇ ଓ ଉତ୍ତରା ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିକିତ ସମସ୍ତ ଯୋଜନା ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ସମବେତ ପ୍ରାୟ ୧୫୦ ଜଣ ଚାଷାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ଉପରୁ କୃଷକ-ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆଲୋଚନା କ୍ରେତାର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ୧୩.୦୩.୨୦୧୮ ରିଖରେ ୩୦ ଜଣ ମହିଳା ସ୍ୱାମୀ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ସତ୍ୟାମାନେ ମଧ୍ୟ ସିଧା ପ୍ରସାରଣରେ ଅଂଶ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ମୁଣ୍ଡିତ କୃଷି ପ୍ରଶାଳୀ ଉପରେ ଧାନ ମୂଳକ ତାଳିମ ଶିବିର

ପ୍ରତିବର୍ଷ ପରି ଏହି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମରେ ମୁଣ୍ଡିତ ପରାକ୍ଷା ଶିବିର କରାଯାଇଥିଲା । ଜିଲ୍ଲାର ରିଆମାଳ ବ୍ୟକ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଗତ କିର୍ତ୍ତନପାଳି ଗ୍ରାମରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ଉପାଦେସତା ଏବଂ ମାଟି ପରାକ୍ଷା ଅନୁସାରେ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ସଂପର୍କରେ ତାଳିମ ଦିଆଯିବା ସହ ଗ୍ରାମରେ ଜିଆଖଣ ଚାଙ୍ଗ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଜେବେ ଗ୍ରାମରେ ପରିଣାମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିଲା । ସବୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରାମକୁ ଶତ ପ୍ରତିଶତ ମୁଣ୍ଡିତ ସାସ୍ତ୍ର କାର୍ତ୍ତ ଯୋଗାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଅନୁଷ୍ଠାତ ହୋଇଥିଲା ।

ସମନ୍ଦିତ କୃଷି ପ୍ରଶାଳୀ ଉପରେ ଧାନ ମୂଳକ ତାଳିମ ଶିବିର

ତା ୧୩.୦୯.୨୦୧୮ ରୁ ତା ୨୦.୦୯.୨୦୧୮ ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିସରରେ ରିଆମାଳ ବ୍ୟକ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଗତ କିର୍ତ୍ତନପାଳି ଗ୍ରାମର ୧୪ ଜଣ ଚାଷାଙ୍କୁ ସମନ୍ଦିତ କୃଷି ପ୍ରଶାଳୀ ଉପରେ ଧାନ ମୂଳକ ତାଳିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହାକୁ ଉପରେ ଧାନ ମୂଳକ ତାଳିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଚାଷାମାନଙ୍କୁ ଜିଆ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ମହୁମାଛି ପାଳନ, ଛତ୍ର ଚାଷ, ଉନ୍ନତ କିଷଟମାତ୍ରର ହରତ ଚାଷ, ମହ୍ୟ ଚାଷ, ଗୋପାଳନ ପ୍ରମୁଖ ବିଷୟରେ ତାଳିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଜିଲ୍ଲା କୃଷି ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଜିଲ୍ଲା ମହ୍ୟ ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲା ପଶୁ ସମ୍ପଦ ଅଧିକାରୀ, ସହକାରୀ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ଅଧିକାରୀ ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ସଫଳ ଚାଷାର ଗାଥା

ସମୃଦ୍ଧ ର ରାସ୍ତା ଦେଖାଇଲେ ଦୁଇ ଭାଇ

ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲାର ସୋଡୋ ପଞ୍ଚାୟତ ଏକଦା ମାଓବାଦା ଅଧୁଷିତ ବଣ ଜଙ୍ଗଳ ଭରା ଅନୁନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଭାବେ କୁଣ୍ଡାତି ଲାଭ କରିଥିଲା । ଏହାର କାଲିଚିପତାତିଥି ଗ୍ରାମର ୯୦ ପରିବାର ମଧ୍ୟରୁ ୩୩ ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର । ଜଙ୍ଗଳ ଜାତ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ବିକ୍ରୀ, ଛେଲି, କୁକୁଡ଼ା ଓ ଧାନ ଫ୍ରେଶକୁ ନେଇ ଏମାନଙ୍କ ଜୀବନ ଜୀବିକା । ଏବେ ସେ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପ୍ରଗତିର ନୂଆ ରାହା ଦେଖାଇଛନ୍ତି ସେ ଗାଁର ଉତ୍ସାହୀ ଦୁଇଭାଇ, ଗାନ୍ଧୀରୁ ମିଞ୍ଚ ଓ ଗୋସାଇଁ ମିଞ୍ଚ । ଗାନ୍ଧୀରୁ ମିଞ୍ଚ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ନୂତନ କାମକୁ ଉନ୍ନତିତାର ସୋଧନରେ ପହଞ୍ଚି ସାନ ଭାଇ ଗୋସାଇଁ । ଗାନ୍ଧୀରୁ ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ କଲେ ବର୍ଷାଦିନରେ ଚମାଗୋ ଚାଷ । ଏ ବର୍ଷ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଝାନ କୌଶଳ କୁ ଅବଳମ୍ବନ କରି ବର୍ଷାଦିନ ତିନି ମାସ ଚାଷରେ ଗୋସାଇଁ ଦୁଇ ଏକର ଚମାଗୋ ଚାଷକରି ପାଖାପାଖୁ ୯୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଦେବଗତ ଠାରୁ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଶାଳୀ ଉଚ୍ଚତ ମାନର ଚମାଗୋ ଉପାଦନର ଝାନ କୌଶଳ ନେଇ ଚାରା ବିଶେଷନ, ସାର ପରିଚାଳନା, ରୋଗପୋକ ପରିଚାଳନା, ଅଣୁସାର ପ୍ରୟୋଗ ସହ ରାଞ୍ଜ ଦେଇ ବର୍ଷାଦିନେ ଚମାଗୋ ଉପାଦନ କରିବାରେ ଜିଲ୍ଲାରେ ସେ ପ୍ରଥମ । ବଢି ଭାଇ ଗାନ୍ଧୀରୁ ଏ ବର୍ଷ ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃଷକ ହିସାବରେ ମହାମହିମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କୃତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ସାନଭାଇ ଗୋସାଇଁକୁ “କୃଷକ ବୈଜ୍ଞାନିକ” ହିସାବରେ ସନ୍ଧାନିତ କରିବାକୁ ଜିଲ୍ଲାପ୍ରଦୀପ ଗବେଷଣା ସଂପ୍ରଦାରଣ କମିଟି ସ୍ଥିର କରିଛି । ତାଙ୍କ ଚମାଗୋ ଦେଖୁ ଗାଁର ସବୁ ଘରେ ଏବେ ବର୍ଷାଦିନେ ଚମାଗୋ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ ହୋଲାଣି । ଏ ସବୁ ମିଞ୍ଚ ଦୁଇଭାଇଙ୍କ ଆସ୍ରା, ମିଷ୍ଟା ଓ ପରିଶ୍ରମର ଫଳ ଏଥୁରେ ଅନ୍ୟଥା ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ୧୦୦ ଏକର ପାହାଡ଼ିଆ, ପଥୁରିଆ, ଉଚ୍ଚନୀତ ଜମି ଉପରେ ଲାଲ ଚହଚହ ଚମାଗୋ ଗାଁ ଶୋଭା ବତାଉଛି । ଆଖିପାଖ ପାଂଚା ଗାଁର ଗରିବ ଆଦିବାସୀ ପରିବାର ମଧ୍ୟ ଏହି ନୂଆ ଚାଷକୁ ଆପଣେଇଲେଣି । ଗାଁରେ ବେପାରୀଙ୍କ ଧାତି ଲମ୍ବିଛି । ପଡ଼ୋଶୀ ସୁନ୍ଦରଗତ, ସମ୍ମଲପୁର ସହ ଦେବଗତ ଜିଲ୍ଲାକୁ ବର୍ଷାଦିନେ ଚମାଗୋ ଯୋଗାଉଥିବା ଏଇ ଅନୁନ୍ତ ଗ୍ରାମ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଗତି ଆଶାରେ ଆଗକୁ ଧାବମାନ ।

ଫଟୋରେ ଫଟୋରେ ଆମ କଥା

ସଂପାଦନା

ପ୍ରକାଶକ ଓ ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ :

ଡଃ ସୁଜିତ କୁମାର ନାଥ
ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ, ବରିଷ୍ଟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ମୁଖ୍ୟ

ଫଟାଗ୍ରାଫି :

ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱଜିତ ପ୍ରଧାନ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହାୟକ (କମ୍ପ୍ୟୁଟର), ଶ୍ରୀ ବେଶୁଧର ମହାରଣା, କ୍ଷିପ୍ର ଲେଖକ

ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ :

ଶ୍ରୀ ଲବ ସୋରେନ, ବୈଜ୍ଞାନିକ (ରୋଗପୋକ)
ଶ୍ରୀ ସବ୍ୟସାଗର ସାହୁ, ବୈଜ୍ଞାନିକ (କ୍ଷେତ୍ର ବିଜ୍ଞାନ)
ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ମୟ ମିଶ୍ର, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହାୟକ (ମୃଦୁଳିକା ବିଜ୍ଞାନ)

ଯୋଗାଯୋଗ :

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଦେବଗତ
ପୁରୁଷାଗଢ଼, ଦେଓଗଢ଼, ପିନ୍-୭୭୮୧୧୯
kvkdeogarh.ouat@gmail.com
www.kvkdeogarhzpdvii.org